

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTIDOS

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

1.- PREÁMBULO	3
2.- NORMATIVA APLICABLE	9
3.- OBXECTIVO E ÁMBITO DE APLICACIÓN	11
4.- CONCEPTOS E DEFINICIÓNS	13
5. COMITÉ ANTIFRAUDE	15
6. PROCEDEMENTO PARA O TRATAMENTO DE POSIBLES CONFLITOS DE INTERESES	18
7. MEDIDAS PARA A LOITA CONTRA A FRAUDE	22
7.1. MEDIDAS DE PREVENCIÓN	25
7.2. MEDIDAS DE DETECCIÓN	26
7.3. MEDIDAS DE CORRECCIÓN E PERSECUCIÓN	27
8. AVALIACIÓN DE RISCOS	29
9. PUBLICIDADE E SEGUIMENTO	32
ANEXO I : CUESTIONARIO DE AUTOEVALUACIÓN DO ESTÁNDAR MÍNIMO DO PLAN DE MEDIDAS	34
ANEXO II : DECLARACIÓN DE AUSENCIA DE CONFLITO DE INTERESES	37
ANEXO III: DECLARACIÓN INSTITUCIONAL SOBRE LOITA CONTRA O FRAUDE.....	40
ANEXO IV: CÓDIGO DE CONDUCTA DOS EMPREGADOS PÚBLICOS	42
ANEXO V: BANDEIRAS VERMELLAS NA LOITA CONTRA A FRAUDE	50
ANEXO VI. RESULTADO DA AUTOAVALIACIÓN E TÁBOA DE RISCOS.....	56

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

1.- PREÁMBULO

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Ao longo dos últimos anos o Concello de Narón principiou un proceso de apertura á cidadanía e canalización da participación pública en numerosos ámbitos da actividade local. Froito desa tarefa, as sucesivas corporacións naronesas prestaron aprobación a diversos fitos normativos que contribúen á modernización da nosa administración e á mellora na dación dos servizos públicos que este ente ofrece á veciñanza. A promulgación da Ordenanza municipal de transparencia, acceso á información pública, reutilización de datos e un código de bo goberno; a modificación do Regulamento de participación cidadá ou mesmo a aprobación e o cabal cumprimento dunhas directrices sobre planificación, revisión e procedemento de elaboración das ordenanzas e regulamentos do Concello (que supuxeron a continuada aprobación dun plan normativo anual, obxecto de consulta previa, audiencia e información pública veciñal, desde o ano 2018 ata a actualidade), deron carta de natureza á efectiva participación da nosa cidadanía nas decisións públicas que lle atinxen.

Á par da adopción desas medidas, o municipio de Narón participou nestes últimos anos en diversos programas financiados con recursos e fondos europeos, que contribuíron -e están a contribuír-, notablemente, na cristalización de importantes actuacións urbanísticas e de vertebración do núcleo urbano. Así o consistorio naronés, participou no denominado Programa de desenvolvemento local Narón-1 con axudas do Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (FEDER) para cofinanciar proxectos de desenvolvemento local e urbano durante o período de intervención 2007-2013 (convocatoria 2007) co Ministerio de Administracións Públicas como organismo intermedio.

Así mesmo, na actualidade, Narón está a participar no Programa operativo FEDER de crecemento sustentable 2014-202 (Orde HAP/1610/2016, do 6 outubro), dentro da actuación denominada Ría de Ferrol, Cidade 2020, xuntamente co concello ferrolán, para favorecer o desenvolvemento urbano sostible integrado de ambos os municipios, nese período temporal, asumindo diversos convenios entre ambas as cidades no ano 2018; así como un manual de procedementos, comprensivo, entre outras cuestións, de distintos procesos destinados a garantir medidas antifraude eficaces e proporcionadas sobre a base e referencia ofrecidas pola Guía da Comisión Europea de avaliación do risco de fraude e fixación de medidas, tendente á adopción dun planteamento proactivo, estruturado e específico para xestionar tales riscos. Neste sentido efectuouse polo persoal de ambos os concellos unha análise do risco de fraude na entidade EDUSI, e establecéronse os procedementos necesarios e as medidas precisas para minimizar a ocorrencia dos casos de fraude; procedendo no devandito manual á subscripción da Declaración institucional pública de loita contra a fraude, acreditativa da súa determinación de abordar e combater esa lacra, efectuada pola Dirección Xeral de Fondos Europeos da Secretaría de Estado de Orzamentos e Gastos do Ministerio de Facenda e Función Pública do Goberno de España, en materia de antifraude. No meritado manual inclúense así mesmo diversas previsións relativas ao desenvolvemento dunha cultura ética, formación, políticas relativas aos conflitos de intereses e medidas de detección, corrección e persecución da fraude.

Nestes intres o Concello de Narón ten previsto igualmente participar en diversas liñas de subvencións e axudas para a execución de actuacións financiadas con fondos Next Generation EU. Así, como entidade executora de proxectos financiados con fondos do Plan de recuperación, transformación e resiliencia (en adiante PRTR), ou para calquera actuación que nun futuro se desenvolva en materia de actuacións financiadas por fondos comunitarios, esta entidade local pretende normativizar no presente

documento, un conxunto de medidas que integran un verdadeiro e global Plan de medidas antifraude e de prevención de riscos, co obxectivo de facilitar a tarefa do seu persoal para o cumprimento dos distintos requisitos antifraude establecidos a escala comunitaria, nacional e rexional, respectivamente.

Porén, aínda que o presente documento e os mecanismos e as determinacións que nel se recollen poidan aplicarse, na súa maior parte, á totalidade dos recursos e fondos que utiliza este Concello, as concretas medidas que aquí se recollen diríxense prioritariamente a atender os deberes da xestión das actuacións financiadas mediante os fondos do instrumento de recuperación Next Generation EU.

Para a elaboración deste plan tivéronse en conta, entre outra profusa documentación, o documento de orientacións aprobado polo Ministerio de Facenda e Función Pública o 22 de xaneiro de 2022 (“Orientacións para o reforzo dos mecanismos para a prevención, detección e corrección da fraude, a corrupción e os conflitos de intereses, referidos no artigo 6 da Orde HFP 1030/2021, do 29 de setembro, pola que se configura o sistema de xestión do PRTR”); a proposta orientativa elaborada polo Ministerio de Transportes, Mobilidade e Axenda Urbana, dun modelo de plan de medidas antifraude no marco da orde anterior para a xestión de fondos europeos; así como diversos plans aprobados por outras administracións públicas – estatal e autonómicas - e particularmente por outras entidades locais.

Así, exposto o anterior o Concello de Narón aproba este documento co seguinte Preámbulo

A grave crise sanitaria, económica e social derivada da pandemia da Covid-19 supuxo a adopción dunha resposta inédita, ata entón, pola Unión Europea, a través da creación dun mecanismo de axuda extraordinario, subministrando axudas económicas directas mediante unha nova ferramenta de estímulo económico.

Para tal fin, o 21 de xullo de 2020, o Consello Europeo acordou un instrumento excepcional de recuperación temporal coñecido como Next Generation EU (en adiante, NGEU) por un importe de 750.000 millóns de euros. O Fondo de Recuperación garante unha resposta europea coordinada cos Estados membros para facer fronte ás consecuencias económicas e sociais da pandemia.

O Mecanismo para a recuperación e a resiliencia (en adiante, MRR) constitúe o núcleo deste Fondo de Recuperación e a súa finalidade reside en apoiar o investimento e as reformas nos Estados membros para lograr unha recuperación sostible e resiliente, ao tempo que promoven as prioridades ecolóxicas e dixitais da UE.

O MRR posúe catro obxectivos fundamentais: a promoción da cohesión económica, social e territorial da UE; o fortalecemento da resiliencia e a capacidade de axuste dos Estados membros; a mitigación das repercusións sociais e económicas da crise da COVID-19 e o apoio ás transicións ecolóxica e dixital. Todos eles van dirixidos a restaurar o potencial de crecemento das economías da UE, fomentar a creación de emprego tras a crise e promover o crecemento sostible.

Para acadar eses obxectivos, cada Estado membro debe deseñar un Plan nacional de recuperación e resiliencia que inclúa as reformas e os proxectos de inversión necesarios para alcanzar eses obxectivos.

O Plan de recuperación, transformación e resiliencia (PRTR, como xa se sinalou) da economía española configúrase en palabras do lexislador, como un instrumento promovido a nivel da UE orientado a mitigar os impactos da pandemia COVID-19, así como a transformar a sociedade, cos obxectivos de modernizar o tecido produtivo, impulsar a «descarbonización» e o respecto ao medio ambiente, fomentar a dixitalización, e a mellora das estruturas e recursos destinados á investigación e formación, conseguindo en última instancia unha maior capacidade da sociedade para superar problemas como a pandemia, conforme ao marco establecido no Regulamento (UE) 2021/241, do 12 de febreiro de 2021, polo que se establece o Mecanismo de recuperación e resiliencia; e prevé a mobilización de máis de 140.000 millóns de euros de investimento público ata 2026, cunha forte concentración dos investimentos e reformas na primeira fase do plan NGEU, que cobre o período 2021-2023, co fin de impulsar a recuperación e lograr un máximo impacto no noso modelo económico.

O plan ten catro eixes transversais dentro dos cales se recollen trinta compoñentes, que permiten articular os programas coherentes de investimentos e reformas do plan:

- a transición ecolóxica
- a transformación dixital
- a cohesión social e territorial, e
- a igualdade de xénero.

O Regulamento (UE) 2021/241 do Parlamento Europeo e o Consello, do 12 de febreiro de 2021, polo que se establece o MRR, define a execución en réxime de xestión directa, de conformidade coas normas pertinentes adoptadas en virtude do artigo 322 do TFUE, en particular o Regulamento financeiro e o Regulamento (UE, Euratom) 2020/2092 do Parlamento Europeo e do Consello. Este planteamento conleva o deseño de instrumentos específicos e a adaptación dos procedementos ao marco que se define. Así, a Comisión Europea é directamente responsable de todas as etapas de execución do programa, desde a avaliación dos plans presentados ata a realización dos pagos, así como do control da execución dos programas. Deste modo, coa finalidade de facer efectivas as iniciativas formuladas no PRTR no prazo definido -entre 2021 e 2026-, as administracións públicas españolas deben adoptar múltiples medidas, entre as que se atopan a adaptación dos procedementos de xestión e o modelo de control, xunto á configuración e desenvolvemento dun sistema de xestión que facilite a tramitación eficaz das solicitudes de desembolso aos servizos da Comisión Europea, conforme aos estándares requiridos, tanto desde o punto de vista formal como operativo. Porén, para facer efectivas as iniciativas formuladas no PRTR, as administracións públicas deben adaptar os procedementos de xestión e o modelo de control.

Algunhas medidas de axilización establecéronse mediante o Real decreto-lei 36/2020, do 30 de decembro, polo que se aproban medidas urxentes para a modernización da Administración pública e para a execución do PRTR. Así mesmo neste contexto, o Ministerio de Facenda e Función Pública do Goberno de España aprobou a Orde HFP/1030/2021, do 29 de setembro, pola que se configura o sistema de xestión do PRTR (en adiante, OM de Xestión), na que se establecen as directrices para garantir o

cumprimento coordinado dos requirimentos establecidos pola normativa comunitaria para a execución do PRTR, sendo un deles o reforzo de mecanismos para a prevención, detección e corrección da fraude, a corrupción e os conflitos de intereses. Coa finalidade de dar cumprimento ás obrigas que o artigo 22 do Regulamento do MRR impón a España en relación coa protección dos intereses financeiros da Unión, o artigo 6 da Orde HFP/1030/2021, establece que “toda entidade, decisora ou executora, que participe na execución das medidas do PRTR deberá dispoñer de un Plan de medidas antifraude que lle permita garantir e declarar que, no seu respectivo ámbito de actuación, os fondos correspondentes se utilizaron de conformidade coas normas aplicables, en particular, no que se refire á prevención, detección e corrección da fraude, a corrupción e os conflitos de intereses.”

Dispón literalmente o apartado 5 do precitado artigo 6 desta orde:

“El «Plan de medidas antifraude» deberá cumplir los siguientes requerimientos mínimos:

a) Aprobación por la entidad decisora o ejecutora, en un plazo inferior a 90 días desde la entrada en vigor de la presente Orden o, en su caso, desde que se tenga conocimiento de la participación en la ejecución del PRTR.

b) Estructurar las medidas antifraude de manera proporcionada y en torno a los cuatro elementos clave del denominado «ciclo antifraude»: prevención, detección, corrección y persecución.

c) Prever la realización, por la entidad de que se trate, de una evaluación del Risco, impacto y probabilidad de Risco de fraude en los procesos clave de la ejecución del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia y su revisión periódica, bienal o anual según el Risco de fraude y, en todo caso, cuando se haya detectado algún caso de fraude o haya cambios significativos en los procedimientos o en el personal.

d) Definir medidas preventivas adecuadas y proporcionadas, ajustadas a las situaciones concretas, para reducir el Risco residual de fraude a un nivel aceptable.

e) Prever la existencia de medidas de detección ajustadas a las señales de alerta y definir el procedimiento para su aplicación efectiva.

f) Definir las medidas correctivas pertinentes cuando se detecta un caso sospechoso de fraude, con mecanismos claros de comunicación de las sospechas de fraude.

g) Establecer procesos adecuados para el seguimiento de los casos sospechosos de fraude y la correspondiente recuperación de los Fondos de la UE gastados fraudulentamente.

h) Definir procedimientos de seguimiento para revisar los procesos, procedimientos y controles relacionados con el fraude efectivo o potencial, que se transmiten a la correspondiente revisión de la evaluación del Risco de fraude.

i) Específicamente, definir procedimientos relativos a la prevención y corrección de situaciones de conflictos de interés conforme a lo establecido en los apartados 1 y 2 del artículo 61 del Reglamento Financiero de la UE. En particular, deberá establecerse como obligatoria la suscripción de una DACI por quienes participen en los procedimientos de ejecución del PRTR, la comunicación al superior jerárquico

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

de la existencia de cualquier potencial conflicto de intereses y la adopción por este de la decisión que, en cada caso, corresponda.”

En cumprimento de tales requisitos o Concello de Narón elabora o presente Plan comprensivo de diversas medidas e actuacións que aquí se plasman, sobre a base da seguinte:

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

2.- NORMATIVA APLICABLE

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Entre a normativa aplicable a este plan e sen carácter exhaustivo, cabe destacar as seguintes disposicións:

- Regulamento (UE) 2021/241 do Parlamento Europeo e do Consello do 12 de febreiro de 2021.
- Regulamento (UE, Euratom) 2018/1046 do Parlamento Europeo e do Consello, do 18 de xullo de 2018, sobre as normas financeiras aplicables ao orzamento xeral da Unión. (Regulamento financeiro da UE).
- Directiva (UE) 2017/1371, do Parlamento Europeo e do Consello do 5 de xullo de 2017, sobre a loita contra a fraude que afecta aos intereses financeiros da Unión.
- Real decreto-lei 36/2020, do 30 de decembro, polo que se aproban medidas urxentes para a modernización da Administración pública para a execución do Plan de recuperación, transformación e resiliencia.
- Orde HFP 1030/2021, do 29 de setembro, pola que se configura o sistema de xestión do plan anterior.
- Orde HFP 1031/2021, do 29 de setembro, pola que se establece o procedemento e formato da información a proporcionar polas entidades do sector público estatal, autonómico e local para o seguimento do cumprimento de fitos e obxectivos e de execución orzamentaria e contable das medidas dos compoñentes do PRTR.
- Orde TMA/957/2021, do 7 de setembro.
- Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público (LCSP)
- Instrución do 23 de decembro de 2021 da Xunta Consultiva de Contratación Pública do Estado sobre aspectos a incorporar nos expedientes e nos pregos reitores dos contratos que se vaian financiar con fondos procedentes do PRTR.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

3.- OBXECTIVO E ÁMBITO DE APLICACIÓN

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

É obxecto do presente plan a consecución dun modelo organizativo público orientado ao recto cumprimento dos principios de responsabilidade, transparencia, optimización dos recursos e integridade institucional; e o establecemento dos principios e as normas que serán de aplicación e observancia en materia antifraude, de anticorrupción, e de evitación dos conflitos de intereses en relación, especialmente, cos fondos e recursos públicos provenientes do MRR, pero tamén de calquera outra actuación dependente ou vinculada aos recursos da Unión Europea; e no actuar cotián desta Administración municipal de Narón. Con tal pretensión desde o consistorio promoverase unha verdadeira cultura que exerza un efecto disuasorio para calquera tipo de actividade fraudulenta, facendo posible a súa prevención e detección, e o desenvolvendo duns procedementos que faciliten a investigación da fraude e dos delitos relacionados con esta, co fin de garantir que tales casos se abordan de forma axeitada e no momento preciso. O presente plan, como non podería ser doutro xeito, estrutúrase en torno aos catro elementos clave do denominado ciclo antifraude: prevención, detección, corrección e persecución e será de aplicación a todos os órganos e a todo o persoal que interveña na xestión de fondos provenientes do citado MRR, ou calquera outros provenientes de convocatorias e axudas financiadas pola UE.

Este Plan será aplicable ao Concello de Narón e ao seu organismo autónomo Padroado de Cultura.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

4.- CONCEPTOS E DEFINICIÓNS

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Os conceptos e as definicións que se sinalan de seguido e que, en todo caso, resultan de aplicación ao presente Plan de medidas antifraude e prevención de riscos, atópanse contidos na Directiva (UE) 2017/1371 e no Regulamento (UE, Euratom) 2018/1046, do 18 de xullo de 2018, anteriormente citados.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

5. COMITÉ ANTIFRAUDE

CONSIDERACIÓNS ORGANIZATIVAS

En virtude da súa potestade de auto organización, o Concello de Narón estima pertinente contar cunha única unidade que desenvolva tanto as funcións relativas ao deseño da estratexia de loita contra a fraude sobre a que se elabora este Plan, o seu seguimento, actualización e avaliación do seu resultado; como as propias funcións de control da xestión en canto á comprobación e análise dos expedientes identificados de risco e, no seu caso, a proposta de medidas específicas, denominado Comité Antifraude do Concello de Narón.

COMPOSICIÓN

A fin de acadar unha axeitada aplicación das medidas antifraude nesta entidade local a Alcaldía deste municipio, por resolución con data do vinte e oito de xuño de dous mil vinte e dous, designou ao Comité Antifraude do Concello de Narón, integrado por persoal propio con especial capacitación pertencente aos seguintes servizos e/ou departamentos municipais, e un representante político:

- Concellería delegada de Facenda (que a presidirá)
- Secretaría Xeral.
- Intervención Xeral.
- Tesourería.
- Contratación.
- Servizos Dixitais.
- Programas Europeos e Planificación Local.
- Servizo Sociocomunitario.
- Servizos Externos.
- Deportes.
- Padroado de Cultura.
- Organización e RRHH (que asumirá a Secretaría do Comité).

FUNCIONES

Aos representantes técnicos no Comité correspóndelles:

1. A avaliación periódica do risco de fraude, asegurándose de que exista un control interno eficaz que permita prever e detectar as posibles fraudes.
2. A definición da política antifraude e o deseño de medidas necesarias que permitan prever, detectar, corrixir e perseguir os intentos de fraude.
3. A concienciación e formación ao/do resto de persoal municipal.
4. A apertura dun expediente informativo ante calquera sospeita de fraude, solicitando canta información se entenda pertinente ás unidades involucradas nesta, para a súa oportuna análise.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

5. A resolución dos expedientes informativos incoados, ordenando o seu posible arquivo, no caso de que as sospeitas resulten infundadas, ou a adopción de medidas correctoras oportunas se se chega á conclusión de que a fraude realmente non se produciu.
6. Informar á Alcaldía-Presidencia e á Secretaría Xeral da Corporación das conclusións alcanzadas nos expedientes incoados e, se é o caso, das medidas correctoras aplicadas.
7. Subministrar a información necesaria ás entidades ou organismos encargados de velar pola recuperación dos importes indebidamente recibidos por parte dos beneficiarios, ou incoar as conseguíntes sancións en materia administrativa e/ou penal.
8. A levanza dun rexistro das mostraxes realizadas, das incidencias detectadas e dos expedientes informativos incoados e resoltos.
9. A elaboración dunha memoria anual comprensiva das actividades realizadas polo Comité Antifraude no ámbito da súa competencia.

RÉXIME DE XUNTANZAS

Con carácter ordinario o Comité Antifraude deberá reunirse, polo menos, unha vez ao trimestre para coñecer os asuntos que lle son propios. Ademais destas reunións de carácter ordinario, poderá reunirse en calquera momento con carácter extraordinario, cando algún dos seus membros así o solicite á persoa encargada de realizar a convocatoria.

A convocatoria será realizada por parte da Secretaría da Comisión. A convocatoria deberá ser realizada cunha antelación de 48 horas e deberá ir acompañada dunha orde do día dos asuntos a tratar.

De cada unha destas reunións elevarase a oportuna acta que deberá ser lida e aprobada polos membros do Comité na xuntanza seguinte á súa celebración, sendo asinada pola presidencia e a secretaria do mesmo.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

6. PROCEDEMENTO PARA O TRATAMENTO DE POSIBLES CONFLITOS DE INTERESES

CONFLITO DE INTERESES

Concorre un conflito de intereses¹ cando o exercicio imparcial e obxectivo das funcións se vexa comprometido por razóns familiares, afectivas, de afinidade política ou nacional, de interese económico ou por calquera outro motivo directo ou indirecto de interese persoal.

O conflito de intereses: (I) resulta aplicable a todas as partidas administrativas e operativas e a todos os métodos de xestión; (II) cobre calquera tipo de interese persoal, directo ou indirecto, e (III) reclama a actuación ante calquera situación que se perciba como un potencial conflito desta índole.

Son posibles actores implicados no conflito de intereses:

- Os empregados públicos que realizan tarefas de xestión, control e pago e outros axentes nos que se delegue algunha destas funcións.
- Aqueles beneficiarios privados, socios, contratistas e subcontratistas, cuxas actuacións sexan financiadas con fondos ou recursos da UE, que poidan actuar en favor dos seus propios intereses, pero en contra dos intereses financeiros da Unión, no marco dun conflito de intereses.

Ademais, atendendo á situación que motivaría o conflito de intereses, pode distinguirse entre:

- a. Conflito de intereses aparente: prodúcese cando os intereses privados dun empregado público ou beneficiario son susceptibles de comprometer o exercicio obxectivo das súas funcións ou obrigas, pero finalmente non se atopa un vínculo identificable e individual con aspectos concretos da conducta, o comportamento ou as relacións da persoa (ou unha repercusión nos devanditos aspectos).
- b. Conflito de intereses potencial: xorde cando un empregado público ou beneficiario ten intereses privados de tal natureza, que poderían ser susceptibles de ocasionar un conflito de intereses no caso de que tiveran que asumir nun futuro determinadas responsabilidades oficiais; e
- c. Conflito de intereses real: implica un conflito entre o deber público e os intereses privados dun empregado público ou no que o empregado público ten intereses persoais que poden influír de maneira indebida no desenvolvemento dos seus deberes e responsabilidades oficiais. No caso dun beneficiario implicaría un conflito entre as obrigas contraídas ao solicitar a axuda dos fondos e os seus intereses privados que poden influír de maneira indebida no desempeño das citadas obrigas.

O conflito de interese non constitúe en si mesmo unha fraude, pero si se erixe nun primeiro indicador que pode derivar nunha potencial situación de fraude, o que demanda a expresa regulación e disposición dun procedemento específico para abordalo. A normativa estatal xa configura un sistema de prevención do conflito de interese cuxos elementos básicos son:

MEDIDAS DE PREVENCIÓN

A.- Cumprimentación dunha Declaración de ausencia de conflito de intereses

¹ Vid. Artigo 61 do Regulamento (UE, Euratom) 2018/1046 do Parlamento Europeo e do Consello do 18 de xullo de 2018.

Establécese a obriga de cubrir unha declaración de ausencia de conflito de intereses (DACI) para todos os intervinientes nos procedementos de contratación e de concesión de subvencións financiados con cargo ao MRR.

En caso de órganos colexiados, a devandita declaración pode realizarse ao inicio da correspondente reunión por todos os intervinientes nesta e reflectirase na acta.

Igualmente, establécese a obrigatoriedade de cubrir a DACI como requisito a achegar polo(s) beneficiario(s) que, dentro dos requisitos de concesión da axuda, deban levar a cabo actividades que presenten un conflito de intereses potencial.

Ao cubrir a DACI deberase observar a estrita aplicación do artigo 53 do Real decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei do estatuto básico do empregado público relativo aos principios éticos, o artigo 23 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, relativo á abstención e a Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno.

O modelo de DACI inclúese no anexo II.

B.- Procedemento para abordar, xestionar e resolver situacións de conflitos de intereses.

Este procedemento inclúe as seguintes actuacións:

En caso de sospeitas fundadas da existencia dun conflito de intereses, comunicaranse ao superior xerárquico do implicado que procederá a levar a cabo os controis e investigacións necesarios.

Se os controis non corroboran a información, procederase a pechar o caso. Se os resultados dos controis confirman a información inicial, e o conflito de intereses é de tipo administrativo, o superior xerárquico poderá:

- Adoptar as sancións disciplinarias e as medidas administrativas que procedan contra o funcionario implicado; en particular aplicarase de maneira estrita o artigo 24 da Lei 40/2015, do 1 de outubro, de réxime xurídico do sector público, relativo á recusación;
- Cancelar o contrato/acto afectado polo conflito de intereses e repetir a parte do procedemento en cuestión;
- Facer público o ocorrido para garantir a transparencia das decisións e, como elemento disuasorio, para impedir que volvan a producirse situacións similares, de acordo coa Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno.

En caso de que o conflito de intereses sexa de natureza penal, o superior xerárquico deberá, ademais de adoptar as medidas anteriores, comunicar os feitos ao Ministerio Fiscal a fin de que este adopte as medidas pertinentes.

Como particular MEDIDA DE DETECCIÓN dun posible conflito de intereses se prevé:

A Verificación da DACI con información proveniente doutras fontes

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

A declaración de ausencia de conflito de intereses debe ser verificada. Os mecanismos de verificación deberán centrarse na información contida na DACI, que deberá examinarse á luz doutro tipo de información:

- Información externa (por exemplo, información sobre un potencial conflito de intereses proporcionada por persoas alleas á organización que non teñen relación coa situación que xerou o conflito de intereses),
- Comprobacións realizadas sobre determinadas situacións cun alto risco de conflito de intereses, baseadas na análise de riscos interno ou bandeiras vermellas (que se regulan con posterioridade), e
- Controis aleatorios.

A comprobación da información poderá realizarse a través das bases de datos de rexistros mercantís, a Base de datos nacional de subvencións, expedientes dos empregados (tendo en conta as normas de protección de datos) ou a través de ferramentas de prospección de datos ou de puntuación de riscos (ARACHNE).

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

7. MEDIDAS PARA A LOITA CONTRA A FRAUDE

A necesidade de poñer en marcha medidas efectivas e proporcionadas contra a fraude, en torno aos catro elemento clave do seu ciclo -prevención, detección, corrección e persecución - demandan ter en conta as propias definicións da fraude e da corrupción recollidas no dereito comunitario.

Así:

FRAUDE

A.- En materia de gastos non relacionados cos contratos públicos, é calquera acción ou omisión relativa a:

- o uso ou a presentación de declaracións ou documentos falsos, inexactos ou incompletos, que teña por efecto a malversación ou a retención infundada de fondos ou activos do orzamento da Unión ou de orzamentos administrados pola Unión, ou no seu nome,
- o incumprimento dunha obriga expresa de comunicar unha información, que teña o mesmo efecto, ou
- o uso indebido ou desvío deses fondos ou activos para fins distintos dos que motivaron a súa concesión inicial;

B.- En materia de gastos relacionados cos contratos públicos, polo menos cando se cometan con ánimo de lucro ilexítimo para o autor ou outra persoa, é calquera acción ou omisión relativa a:

- o uso ou a presentación de declaracións ou documentos falsos, inexactos ou incompletos, que teña por efecto a malversación ou a retención infundada de fondos ou activos do orzamento da Unión ou de orzamentos administrados pola Unión, ou no seu nome,
- o incumprimento dunha obriga expresa de comunicar unha información, que teña o mesmo efecto, ou
- o uso indebido deses fondos ou activos para fins distintos dos que motivaron a súa concesión inicial e que prexudique os intereses financeiros da Unión;

C.- En materia de ingresos distintos dos procedentes dos recursos propios do IVE, fraude é calquera acción ou omisión relativa a:

- o uso ou a presentación de declaracións ou documentos falsos, inexactos ou incompletos, que teña por efecto a diminución ilegal dos recursos do orzamento da Unión ou dos orzamentos administrados pola Unión, ou no seu nome,
- o incumprimento dunha obriga expresa de comunicar unha información, que teña o mesmo efecto, ou
- o uso indebido dun beneficio obtido legalmente, co mesmo efecto;

D.- en materia de ingresos procedentes dos recursos propios do IVE, sería calquera acción ou omisión cometida nunha trama fraudulenta transfronteriza en relación co:

- o uso ou a presentación de declaracións ou documentos relativos ao IVE falsos, inexactos ou incompletos, que teña por efecto a diminución dos recursos do orzamento da Unión,

- o incumprimento dunha obriga expresa de comunicar unha información relativa ao IVE, que teña o mesmo efecto; ou
- a presentación de declaracións do IVE correctas co fin de disimular de forma fraudulenta o incumprimento de pago ou a creación ilícita dun dereito á devolución do IVE.

IRREGULARIDADE

Para os efectos do Regulamento (CE, EURATOM) nº 2888/95 do Consello, do 18 de decembro de 1995, relativo á protección dos intereses financeiros das comunidades europeas, o termo irregularidade é un concepto amplo, que abarca tanto as irregularidades intencionadas como as non intencionadas cometidas polos axentes económicos, definindo no seu artigo 1, apartado 2, a irregularidade como toda infracción dunha disposición de dereito comunitario correspondente a unha acción ou omisión dun axente económico que teña o tería por efecto prexudicar o orzamento xeral das comunidades ou os orzamentos administrados por estas, ben sexa mediante a diminución ou a supresión de ingresos procedentes de recursos propios percibidos directamente por conta das comunidades, ben mediante un gasto indebido. Debe precisarse neste punto que a existencia dunha irregularidade non sempre implica a posible existencia dunha fraude; a concorrencia de intencionalidade eríxese nun elemento esencial na fraude.

CORRUPCIÓN ACTIVA

É a acción de toda persoa que prometa, ofrezca ou conceda, directamente ou a través dun intermediario, unha vantaxe de calquera tipo a un funcionario, para el ou para un terceiro, a fin de que actúe, ou se absteña de actuar, de acordo co seu deber ou no exercicio das súas funcións, de xeito que prexudique ou poida prexudicar os intereses financeiros da Unión.

CORRUPCIÓN PASIVA

Alude á acción dun funcionario que, directamente ou a través dun intermediario, pida ou reciba vantaxes de calquera tipo, para el ou para terceiros, ou acepte a promesa dunha vantaxe, a fin de que actúe, ou se absteña de actuar, de acordo co seu deber ou no exercicio das súas funcións, de modo que prexudique ou poida prexudicar os intereses financeiros da Unión.

O Concello de Narón, unha vez efectuada a autoavaliación do risco de fraude, articula unha serie de medidas e procedementos estruturados ao redor dos catro elementos clave do ciclo da loita contra a fraude: prevención, detección, corrección e persecución, que permitan evitar ou minimizar os riscos de fraude identificados.

A normativa española vixente xa configura un marco regulatorio que garante un punto de partida sólido en materia de prevención, detección e corrección do conflito de intereses, a fraude e a corrupción (así, destaca o artigo 64 da Lei 9/2017, do 8 de novembro, de contratos do sector público). Non obstante, é preciso adaptar eses mecanismos xa existentes mediante unha serie de medidas deseñadas a partir dunha formulación proactiva, sistematizada e específica para xestionar o risco, de maneira que se cumpra coas esixencias comunitarias, expresamente recollidas, con carácter xeral, no artigo 61 e 129 do

Regulamento financeiro 2018/1046 do Parlamento Europeo e do Consello, do 18 de xullo de 2018, sobre as normas financeiras aplicables ao orzamento xeral da Unión e especificamente no ámbito do Mecanismo de recuperación e resiliencia no artigo 22 do Regulamento do MRR. Este marco normativo aplicable ás operacións cuxa execución resulte necesaria para alcanzar os obxectivos establecidos, incorpora regulacións tendentes a evitar a fraude, a corrupción, o conflito de intereses e o dobre financiamento, que, en caso das subvencións públicas, non só alcanza o dobre financiamento comunitario, senón a calquera exceso de financiamento que puidera producirse con independencia da súa orixe. Destacan neste punto a citada lexislación de contratos do sector público, a de subvencións ou a do réxime xurídico do sector público e procedemento administrativo común, entre outras.

7.1. MEDIDAS DE PREVENCIÓN

Eríxese nunha parte clave do sistema, posto que evita que o conflito de intereses, a fraude ou a corrupción chegue a producirse. Aínda que o marco normativo español xa constitúe un potente sistema preventivo, resulta convinte a adopción de determinadas medidas dentro do compromiso que este Concello de Narón desexa asumir coa protección dos intereses financeiros da UE no marco da execución do PRTR ou doutros programas aos que esta entidade concorra. Así acórdase a adopción das seguintes medidas preventivas:

A. Declaración política Institucional

Considérase necesario manifestar e difundir ao máximo a postura antifraude da entidade, para iso, o Concello de Narón subscribe unha declaración institucional antifraude baseada nos valores de integridade, obxectividade, rendición de contas e honradez. O contido da declaración institucional, aprobada polo Pleno municipal de Narón, inclúese no anexo I deste documento e publicarase na páxina de transparencia do Concello para xeral coñecemento.

B. Código de conducta

1. O Concello de Narón subscribe un código de conducta e principios éticos que deberán cumprir todos os empregados públicos. Este código establece o comportamento esperado ante posibles circunstancias que puideran dar lugar a fraude e os seus principios baséanse nos seguintes compromisos de conducta:

- Cumprimento rigoroso da lexislación aplicable.
- Uso adecuado dos recursos públicos
- Integridade, profesionalidade e honradez na xestión.
- Transparencia e bo uso da información.
- Trato imparcial e non discriminatorio a beneficiarios

- Salvagarda da reputación do Concello na xestión de fondos. O código de conducta dos empregados públicos inclúese no anexo IV. Este código ético publicarase na páxina de transparencia do Concello para xeral coñecemento.

C. Plan de formación para toda a organización

O Concello comprométese a organizar cursos e charlas formativas sobre diferentes temáticas en relación coa fraude e a corrupción coa finalidade de capacitar ao persoal cunhas aprendizaxes que axuden a detectar e prever o comportamento pouco ético do uso dos fondos públicos e, polo tanto, a potencial fraude.

7.2. MEDIDAS DE DETECCIÓN

Acórdase, en virtude da necesaria adaptación de concreción ás características e particularidades desta entidade local, a fixación das seguintes medidas:

A. Bandeiras vermellas

É necesario asegurar que os procedementos de control focalicen a atención sobre os puntos principais de risco de fraude e nos seus posibles fitos ou marcadores. A simple existencia deste control serve como elemento disuasorio á perpetración de fraudes.

Nesta liña de busca de indicios de fraude, a Comisión Europea elaborou un catálogo de signos ou marcadores de risco, denominados “bandeiras vermellas”. Este catálogo será utilizado no Concello, recolléndose no anexo V as máis utilizadas. Trátase de indicadores de aviso de que puidera estar ocorrendo unha actividade fraudulenta.

B. Canal de denuncias

Habilítase un procedemento para a denuncia de irregularidades a través da páxina web do Concello. Inclúese o enlace ao Servizo Nacional de Coordinación Antifraude (SNCA), órgano encargado de coordinar as accións encamiñadas a protexer os intereses financeiros da Unión Europea contra a fraude e á Oficina Europea de Loita contra a Fraude (OLAF).

<http://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

Ademais do anteriormente exposto, calquera persoa pode informar á Oficina Europea de Lucha contra el Fraude (OLAF) de sospeitas de fraude ou corrupción que afecten aos intereses financeiros da Unión Europea, por medio dos seguintes canais:

- Por carta a: Comisión Europea, Oficina Europea de Lucha contra el Fraude (OLAF), Investigaciones y Operaciones B-1049 Bruselas, Bélxica.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

- Por correo electrónico a: OLAF-COURRIER@ec.europa.eu
- Por medio de las líneas de teléfono gratuito: <http://ec.europa.eu/anti-fraud>

A través deste canal de denuncia aberto, calquera persoa poderá notificar as sospeitas de fraude e as presuntas irregularidades que, a ese respecto, puidese detectar, e será informada de que:

1. A denuncia será tida en conta e comunicaránselle os resultados das xestións realizadas.
2. Respetarase a confidencialidade e a protección de datos persoais.
3. Non sufrirán represalia ningunha, nin serán sancionados no caso de que se trate de funcionarios públicos.

7.3. MEDIDAS DE CORRECCIÓN E PERSECUCIÓN

A. Medidas de corrección

Ante calquera sospeita de fraude corresponderá actuar ao Comité Antifraude a fin de recadar toda a información necesaria que permita determinar se efectivamente esta se produciu. A aparición de varios dos indicadores denominados “bandeiras vermellas” será un dos principais criterios para determinar a existencia de fraude.

A detección de posible fraude, ou a súa sospeita fundada, comportará a inmediata suspensión do procedemento, a notificación de tal circunstancia no máis breve prazo posible ás autoridades interesadas e aos organismos implicados na realización das actuacións e a revisión de todos aqueles proxectos que puidesen estar expostos a esta.

No suposto de que se detecten irregularidades sistémicas, adoptaranse as seguintes medidas:

- Revisar a totalidade dos expedientes incluídos nesa operación e/ou de natureza económica análoga.
- Retirar o financiamento comunitario de todos aqueles expedientes nos que se identifique a incidencia detectada.
- Comunicar ás unidades executoras as medidas necesarias a adoptar para emendar a debilidade detectada, de forma que as incidencias encontradas non volvan a repetirse.
- Revisar os sistemas de control interno para establecer os mecanismos oportunos que detecten as referidas incidencias nas fases iniciais de verificación.

B. Medidas de persecución

Á maior brevidade posible, o Comité Antifraude procederá a:

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

- Comunicar os feitos producidos e as medidas adoptadas á entidade decisora (ou á entidade executora que lle encomendara a execución das actuacións, en cuxo caso será esta a que llos comunicará á entidade decisora), quen comunicará o asunto á autoridade responsable, a cal poderá solicitar a información adicional que considere oportuna de cara ao seu seguimento e comunicación á autoridade de control.
- Denunciar, se fose o caso, os feitos punibles ás autoridades públicas competentes (Servizo Nacional de Coordinación Antifraude -SNCA-) para a súa valoración e eventual comunicación á Oficina Europea de Loita contra a Fraude.
- Iniciar unha información reservada para depurar responsabilidades ou incoar un expediente disciplinario.
- Denunciar os feitos ante a fiscalía e os tribunais competentes, nos casos oportunos.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

8. AVALIACIÓN DE RISCOS

CUESTIÓNS XERAIS

A fin de acadar un deseño axeitado de medidas antifraude proporcionadas e eficaces, resulta preciso que o Concello aborde a previa autoavaliación no referente ao seu risco de sufrir actuacións fraudulentas.

Os cinco pasos clave da autoavaliación son os que se sinalan de seguido:

1.- Cuantificación da probabilidade e o impacto do risco de fraude específica (risco bruto), referido ao nivel de risco antes de tomar en conta o efecto dos controis existentes ou planeados, con referencia a un período temporal.

2.- Avaliación dos controis de mitigación actuais – xa existentes – para atenuar o risco bruto.

3.- Avaliación do risco neto tendo en conta o efecto dos controis actuais – xa existentes- e a súa eficacia. O risco neto refírese ao nivel de risco despois de ter en conta o efecto dos controis existentes e a súa efectividade, é dicir, a situación tal e como é no momento actual.

4.- Definición de controis mitigantes específicos adicionais (medidas eficaces e proporcionadas contra a fraude) para atenuar o risco neto.

5.- Avaliación do risco obxectivo ou residual tras os controis mitigantes adicionais planeados. O risco obxectivo ou residual se refire ao nivel de risco despois de ter en conta os controis actuais e planeados.

IDENTIFICACIÓN E METODOLOXÍA PARA A AVALIACIÓN DE RISCOS

Identifícanse as situacións ou circunstancias que aumentan a probabilidade de incumprimento (información operativa, regulatoria, ética, pouco confiable) ou prácticas fraudulentas dentro da organización, tales como:

Factores de risco externos:

- Debilidades no marco regulatorio necesario para fortalecer a integridade e a loita contra a fraude.
- Cambios regulatorios significativos.
- Cambios nos altos cargos da organización.

Factores de risco internos ou institucionais:

- Ausencia dunha política adecuada que promova a transparencia e o comportamento ético.
- Inadecuación ou debilidade dos mecanismos de control interno.
- Ausencia de sistemas de alerta en caso de irregularidades.
- Actividades cun alto grao de discrecionalidade.
- Procesos mal informatizados.

Factores de risco individuais:

- Relacións inadecuadas con provedores/operadores.
- Falta de experiencia ou formación.
- Supervisión inadecuada do traballo.

Factores de risco procesais:

- Falta de manuais de procedementos.
- Falta de transparencia na toma de decisións.
- Falta de claridade na distribución de competencias.
- Ausencia de controis verticais e horizontais dos procedementos.

Adicionalmente, poderanse reputar riscos que darían lugar a que os procesos sexan máis susceptibles de sufrir fraude, segundo o anexo III C.2.b) i E da Orde HFP/1030/2021, os seguintes:

- I. Identificación de operacións máis susceptibles de fraude, tales como aquelas de alta intensidade, alto orzamento, moitos requisitos a ser xustificadas polo solicitante, controis complexos, etc.
- II. Identificación de posibles conflitos de interese.
- III. Resultados de traballos previos de auditorías internas.
- IV. Resultados das auditorías da Comisión Europea ou do Tribunal de Contas Europeo, segundo proceda.
- V. Casos de fraude previamente detectados.

Identificados que resulten os posibles riscos, corresponderá ao Comité Antifraude proceder a súa avaliación e cualificación, de acordo coa metodoloxía que os seus membros determinen. En todo caso e con carácter xeral, a cuantificación do risco basearase nunha combinación dunha estimación da “probabilidade” do risco (en que medida é probable que suceda) e o seu “impacto” (que consecuencias pode ter).

AVALIACIÓN EFECTIVA

O Comité Antifraude foi o encargado de realizar o exercicio de avaliación inicial do risco de fraude, así como de repetilo cunha frecuencia que se establece con carácter anual; se ben poderá esixirse con periodicidade inferior ante circunstancias que así o aconsellen (vid. aparición de cambios normativos ou organizativos, ou circunstancias novidasas ou mesmo a detección de puntos débiles ante a fraude).

Con data 29 de xuño de 2022 mantívose unha primeira reunión do Comité na que se realizou a análise do risco de fraude existente no Concello e estableceuse a metodoloxía de traballo e os procedementos e as medidas necesarios para minimizar a ocorrencia de casos de fraude.

No ANEXO VI incorpóranse os resultados das devanditas tarefas de autoavaliación e unha táboa de riscos.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

9. PUBLICIDADE E SEGUIMENTO

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

O Plan de Medidas Antifraude, unha vez aprobado, será obxecto de publicación no Portal de Transparencia deste Concello. Este plan será obxecto de avaliación do grado de cumprimento e adecuación das medidas propostas, o que permitirá a introdución das modificacións que resulten aconsellables, de acordo co disposto nos artigos 4.2.1 e 4.3 deste. Así mesmo, se levará a cabo a revisión da avaliación do risco de fraude de conformidade co artigo 6.5.c) da Orde HFP/1030/2021, de 29 de setembro, cada ano, e, en todo caso, cando se haxa detectado algún caso de fraude ou haxa cambios significativos nos procedementos ou no persoal.

**PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE
PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE
NARÓN**

**ANEXO I : CUESTIONARIO DE
AUTOEVALUACIÓN DO ESTÁNDAR
MÍNIMO DO PLAN DE MEDIDAS**

CUESTIONARIO DE AUTOEVALUACIÓN DO ESTÁNDAR MÍNIMO DO PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Neste Anexo inclúese o resultado da autoevaluación cun cuestionario de autoevaluación relativo ao cumprimento do estándar mínimo do Plan:

Pregunta	Grado de cumprimento			
	4	3	2	1
1. ¿Dispón dun «Plan de medidas antifraude» que lle permita á entidade executora ou á entidade decisora garantir e declarar que, no seu respectivo ámbito de actuación, os fondos correspondentes utilizáronse de conformidade coas normas aplicables, en particular, no que se refire á prevención, detección e corrección do fraude, a corrupción e os conflitos de intereses?	4			
2. ¿Constátase a existencia do correspondente «Plan de medidas antifraude» en todos os niveis de execución?	4			
Prevención				
3. ¿Dispón dunha declaración, ao mais alto nivel, onde se comprometa a loitar contra o fraude?	4			
4. Realízase unha autoevaluación que identifique os riscos específicos, o seu impacto e a probabilidade de que ocorran e se revisa periodicamente?	4			
5. ¿Difúndese un código ético e se informa sobre a política de obsequios?			2	
6. ¿Impártese formación que promova a Ética Pública e que facilite a detección do fraude?			2	
7. ¿Elabórase un procedemento para tratar os conflitos de intereses?	4			

Pregunta	Grado de cumprimento			
	4	3	2	1
8. ¿Cumpríméntase unha declaración de ausencia de conflito de intereses por todos os intervinentes?	4			
Detección				
9. Definíronse indicadores de fraude ou sinais de alerta (bandeiras vermellas) e comunicáronse ao persoal en posición de detectalos?	4			
10. Utilízanse ferramentas de prospección de datos ou de puntuación de riscos?	4			
11. Existe algún cauce para que calquera interesado poida presentar denuncias?	4			
12. Dispónse dalgunha unidade encargada de examinar denuncias e propoñer medidas?	4			
Corrección				
13. Avalíase a incidencia do fraude e se cualifícase como sistémico ou puntual?	4			
14. Retíranse os proxectos ou a parte dos mesmos afectados polo fraude e financiados o a financiar polo MRR?	4			
Persecución				
15. Comunícanse os feitos producidos e as medidas adoptadas á entidade executora, á entidade decisora ou á Autoridade Responsable, segundo proceda?	4			
16. Denúncianse nos casos oportunos, os feitos punibles ás Autoridades Públicas nacionais ou da Unión Europea ou ante a fiscalía e os tribunais competentes?	4			
Subtotal puntos.	60			
Puntos totais.	60			
Puntos máximos.	64			
Puntos relativos (puntos totais/puntos máximos).	60/64			

**PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE
PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE
NARÓN**

**ANEXO II : DECLARACIÓN DE
AUSENCIA DE CONFLICTO DE
INTERESES**

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

DECLARACIÓN DE AUSENCIA DE CONFLICTO DE INTERESES

Expediente: _____

[Contrato/Subvención]: _____

Ao obxecto de garantir a imparcialidade no procedemento de [contratación/subvención] arriba referenciado, o/os abaixo asinante/s, como participante/s no proceso de preparación e tramitación do expediente, declara/declaran:

Primeiro. Estar informado/s do seguinte:

1. Que o artigo 61.3 «Conflicto de intereses», do Regulamento (UE, Euratom) 2018/1046 do Parlamento Europeo y del Consejo, de 18 de xullo (Reglamento financeiro da UE) establece que «existirá conflicto de intereses cuando el ejercicio imparcial y objetivo de las funciones se vea comprometido por razones familiares, afectivas, de afinidad política o nacional, de interés económico o por cualquier motivo directo o indirecto de interés personal.»

2. Que o artigo 64 «Lucha contra la corrupción y prevención de los conflictos de intereses» da Lei 9/2017, de 8 de novembro, de Contratos do Sector Público, ten a finalidade de evitar calquera distorsión da competencia e garantir a transparencia no procedemento e asegurar a igualdade de trato a todos os candidatos e licitadores.

3. Que o artigo 23 «Abstención», da Lei 40/2015, de 1 outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público, establece que deberán absterse de intervir no procedemento:

«las autoridades y el personal al servicio de las Administraciones en quienes se den algunas de las circunstancias señaladas en el apartado siguiente», siendo éstas:

- a. Tener interés personal en el asunto de que se trate o en otro en cuya resolución pudiera influir la de aquél; ser administrador de sociedad o entidad interesada, o tener cuestión litigiosa pendiente con algún interesado.
- b. Tener un vínculo matrimonial o situación de hecho asimilable y el parentesco de consanguinidad dentro del cuarto grado o de afinidad dentro del segundo, con cualquiera de los interesados, con los administradores de entidades o sociedades

interesadas y también con los asesores, representantes legales o mandatarios que intervengan en el procedimiento, así como compartir despacho profesional o estar asociado con éstos para el asesoramiento, la representación o el mandato.

- c. Tener amistad íntima o enemistad manifiesta con alguna de las personas mencionadas en el apartado anterior.
- d. Haber intervenido como perito o como testigo en el procedimiento de que se trate.
- e. Tener relación de servicio con persona natural o jurídica interesada directamente en el asunto, o haberle prestado en los dos últimos años servicios profesionales de cualquier tipo y en cualquier circunstancia o lugar».

Segundo. Que non se atopa/n incurso/s en ningunha situación que poida cualificarse de conflito de intereses das indicadas no artigo 61.3 do Regulamento Financeiro da UE e que non concorre na súa/s persoa/a ningunha causa de abstención do artigo 23.2 da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público que poida afectar ao procedemento de licitación/concesión.

Terceiro. Que se compromete/n a poñer en coñecemento do [órgano de contratación/comisión de evaluación], sen dilación, calquera situación de conflito de intereses ou causa de abstención que dea ou puidera dar lugar a dito escenario.

Cuarto. Coñezo que, unha declaración de ausencia de conflito de intereses que se demostre que sexa falsa, acarreará as consecuencias disciplinarias, administrativas e/ou xudiciais que estableza a normativa de aplicación.

E para que conste, asino a presente declaración.

DOCUMENTO ASINADO ELECTRÓNICAMENTE

**PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE
PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE
NARÓN**

**ANEXO III: DECLARACIÓN
INSTITUCIONAL SOBRE LOITA
CONTRA O FRAUDE**

ANEXO III: DECLARACIÓN INSTITUCIONAL SOBRE LOITA CONTRA O FRAUDE

Un dos principais obxectivos do Concello de Narón é reforzar, dentro do ámbito das súas competencias, a política antifraude no desenvolvemento das súas funcións. Por iso, o Concello, a través desta declaración institucional, quere manifestar o seu compromiso cos estándares mais altos no cumprimento das normas xurídicas, éticas e morais e a súa adhesión aos mais estritos principios de integridade, obxectividade e honestidade, de maneira que a súa actividade sexa percibida por todos os axentes que se relacionan con ela como oposta ao fraude e a corrupción en calquera das súas formas.

O persoal do Concello de Narón, no seu carácter de empregados públicos, asume e comparte este compromiso tendo entre outros deberes os de *“velar por los intereses generales, con sujeción y observancia de la Constitución y del resto del ordenamiento jurídico, y actuar con arreglo a los siguientes principios: objetividad, integridad, neutralidad, responsabilidad, imparcialidad, confidencialidad, dedicación al servicio público, transparencia, ejemplaridad, austeridad, accesibilidad, eficacia, honradez, promoción del entorno cultural y medioambiental, y respeto a la igualdad entre mujeres y hombres”* (artigo 52 do Real Decreto Legislativo 5/2015, de 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei do Estatuto Básico do Empregado Público).

O concello persigue con esta política consolidar dentro da organización unha cultura que desalente toda actividade fraudulenta e que facilite a súa prevención e detección, promovendo o desenvolvemento de procedementos efectivos para a xestión destes supostos.

O Concello poñerá en marcha medidas eficaces e proporcionadas da loita contra o fraude, baseadas na experiencia anterior e na avaliación do risco de fraude.

Así mesmo, procederá a denunciar aquelas irregularidades ou sospeitas de fraude que puideran detectarse, a través dos canles internos de notificación e sempre en colaboración co Servicio Nacional de Coordinación Antifraude. Todos os informes se tratarán na mais estrita confidencialidade e de acordo coas normas que regulan esta materia.

En definitiva, o Concello de Narón adopta unha política de tolerancia cero co fraude, establecendo un sistema de control interno deseñado para previr e detectar, dentro do posible, calquera actuación fraudulenta e, no seu caso, subsanar as súas consecuencias, adoptando para iso, os principios de integridade, imparcialidade e honestidade no exercicio das súas funcións.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

ANEXO IV: CÓDIGO DE CONDUCTA DOS EMPREGADOS PÚBLICOS

O Concello de Narón manifesta publicamente nunha Declaración Institucional a política de tolerancia cero fronte ao fraude e a corrupción; e conta con procedementos para a posta en marcha de medidas eficaces e proporcionadas contra a fraude, tendo en conta os riscos detectados.

Estes procedementos inclúen, dentro das medidas destinadas a previr a fraude, a divulgación dun Código Ético de Conducta do persoal do Concello. O presente Código constitúe unha ferramenta fundamental para transmitir os valores e as pautas de conducta en materia da fraude, recollendo os principios que deben servir de guía e rexer a actividade do persoal empregado público.

PRINCIPIOS ÉTICOS FUNDAMENTAIS

A actividade diaria do persoal municipal debe reflectir o cumprimento dos principios éticos recollidos nos artigos 52 a 54 do Real Decreto Legislativo 5/2015, de 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei del Estatuto Básico do Empregado Público, que establecen, literalmente, o seguinte:

CAPÍTULO VI

Deberes de los empleados públicos. Código de Conducta

Artículo 52. Deberes de los empleados públicos. Código de Conducta.

Los empleados públicos deberán desempeñar con diligencia las tareas que tengan asignadas y velar por los intereses generales con sujeción y observancia de la Constitución y del resto del ordenamiento jurídico, y deberán actuar con arreglo a los siguientes principios: objetividad, integridad, neutralidad, responsabilidad, imparcialidad, confidencialidad, dedicación al servicio público, transparencia, ejemplaridad, austeridad, accesibilidad, eficacia, honradez, promoción del entorno cultural y medioambiental, y respeto a la igualdad entre mujeres y hombres, que inspiran el Código de Conducta de los empleados públicos configurado por los principios éticos y de conducta regulados en los artículos siguientes.

Los principios y reglas establecidos en este capítulo informarán la interpretación y aplicación del régimen disciplinario de los empleados públicos.

Artículo 53. Principios éticos.

- 1. Los empleados públicos respetarán la Constitución y el resto de normas que integran el ordenamiento jurídico.*
- 2. Su actuación perseguirá la satisfacción de los intereses generales de los ciudadanos y se fundamentará en consideraciones objetivas orientadas hacia la imparcialidad y el interés común, al margen de cualquier otro factor que exprese posiciones personales, familiares, corporativas, clientelares o cualesquiera otras que puedan colisionar con este principio.*
- 3. Ajustarán su actuación a los principios de lealtad y buena fe con la Administración en la que presten sus servicios, y con sus superiores, compañeros, subordinados y con los ciudadanos.*
- 4. Su conducta se basará en el respeto de los derechos fundamentales y libertades públicas, evitando toda actuación que pueda producir discriminación alguna por razón de nacimiento, origen racial o étnico, género, sexo, orientación sexual, religión o convicciones, opinión, discapacidad, edad o cualquier otra condición o circunstancia personal o social.*
- 5. Se abstendrán en aquellos asuntos en los que tengan un interés personal, así como de toda actividad privada o interés que pueda suponer un Risco de plantear conflictos de intereses con su puesto público.*
- 6. No contraerán obligaciones económicas ni intervendrán en operaciones financieras, obligaciones patrimoniales o negocios jurídicos con personas o entidades cuando pueda suponer un conflicto de intereses con las obligaciones de su puesto público.*
- 7. No aceptarán ningún trato de favor o situación que implique privilegio o ventaja injustificada, por parte de personas físicas o entidades privadas.*
- 8. Actuarán de acuerdo con los principios de eficacia, economía y eficiencia, y vigilarán la consecución del interés general y el cumplimiento de los objetivos de la organización.*
- 9. No influirán en la agilización o resolución de trámite o procedimiento administrativo sin justa causa y, en ningún caso, cuando ello comporte un privilegio en beneficio de los*

titulares de los cargos públicos o su entorno familiar y social inmediato o cuando suponga un menoscabo de los intereses de terceros.

- 10. Cumplirán con diligencia las tareas que les correspondan o se les encomienden y, en su caso, resolverán dentro de plazo los procedimientos o expedientes de su competencia.*
- 11. Ejercerán sus atribuciones según el principio de dedicación al servicio público absteniéndose no solo de conductas contrarias al mismo, sino también de cualesquiera otras que comprometan la neutralidad en el ejercicio de los servicios públicos.*
- 12. Guardarán secreto de las materias clasificadas u otras cuya difusión esté prohibida legalmente, y mantendrán la debida discreción sobre aquellos asuntos que conozcan por razón de su cargo, sin que puedan hacer uso de la información obtenida para beneficio propio o de terceros, o en perjuicio del interés público.*

Artículo 54. Principios de conducta.

- 1. Tratarán con atención y respeto a los ciudadanos, a sus superiores y a los restantes empleados públicos.*
- 2. El desempeño de las tareas correspondientes a su puesto de trabajo se realizará de forma diligente y cumpliendo la jornada y el horario establecidos.*
- 3. Obedecerán las instrucciones y órdenes profesionales de los superiores, salvo que constituyan una infracción manifiesta del ordenamiento jurídico, en cuyo caso las pondrán inmediatamente en conocimiento de los órganos de inspección procedentes.*
- 4. Informarán a los ciudadanos sobre aquellas materias o asuntos que tengan derecho a conocer, y facilitarán el ejercicio de sus derechos y el cumplimiento de sus obligaciones.*
- 5. Administrarán los recursos y bienes públicos con austeridad, y no utilizarán los mismos en provecho propio o de personas allegadas. Tendrán, así mismo, el deber de velar por su conservación.*
- 6. Se rechazará cualquier regalo, favor o servicio en condiciones ventajosas que vaya más*

allá de los usos habituales, sociales y de cortesía, sin perjuicio de lo establecido en el Código Penal.

7. *Garantizarán la constancia y permanencia de los documentos para su transmisión y entrega a sus posteriores responsables.*
8. *Mantendrán actualizada su formación y cualificación.*
9. *Observarán las normas sobre seguridad y salud laboral.*
10. *Pondrán en conocimiento de sus superiores o de los órganos competentes las propuestas que consideren adecuadas para mejorar el desarrollo de las funciones de la unidad en la que estén destinados. A estos efectos se podrá prever la creación de la instancia adecuada competente para centralizar la recepción de las propuestas de los empleados públicos o administrados que sirvan para mejorar la eficacia en el servicio.*
11. *Garantizarán la atención al ciudadano en la lengua que lo solicite siempre que sea oficial en el territorio.*

Con independencia do establecido no Estatuto Básico citado, as persoas que exerzan tarefas de xestión, seguimento e/ou control que participen na execución das medidas do PRTR, prestarán especial atención no cumprimento do presente Código Ético e de Conduta nos seguintes aspectos e fases do procedemento de xestión de proxectos financiados cos fondos do MRR:

1. Levarase a cabo o cumprimento rigoroso da lexislación da Unión, nacional e/ou rexional aplicable na materia de que se trate, especialmente nas materias seguintes:
  - Elixibilidade dos gastos.
  - Contratación pública.
  - Réximes de axuda.
  - Información e publicidade.
  - Medio Ambiente.
  - Igualdade de oportunidades e non discriminación.
2. As persoas empregadas públicas relacionadas coa xestión, seguimento e control dos fondos do MRR exercerán as súas funcións baseándose na transparencia, un principio

que implica claridade e veracidade no tratamento e difusión de calquera información ou datos que se dean a coñecer, tanto interna como externamente. Este principio obriga a responder con dilixencia ás demandas de información, todo iso sen comprometer, de ningún modo, a integridade daquela información que puidera ser considerada sensible por razóns de interese público.

3. Terase especial coidado en cumprir o principio de transparencia:
  - Cando se dean a coñecer e comuniquen os resultados de procesos de concesión de axudas financiadas polos fondos do MRR.
  - Durante o desenvolvemento dos procedementos de contratación.
4. O cumprimento do principio de transparencia non irá en detrimento do correcto uso que o persoal debe de facer daquela información considerada de carácter confidencial, como poden ser datos persoais ou información proveniente de empresas e outros organismos, debendo absterse de utilizar a en beneficio propio ou de terceiros, en pro da obtención de calquera trato de favor ou en prexuízo do interese público.
5. Existirá conflito de intereses cando o exercicio imparcial e obxectivo por parte do persoal empregado público das funcións relacionadas cos fondos do MRR, se vexa comprometido por razóns familiares, afectivas, de afinidade política, de interese económico ou por calquera outro motivo, cos beneficiarios das actuacións cofinanciadas.

Un conflito de intereses xurde cando unha ou un empregado público pode ter a oportunidade de antepoñer os seus intereses privados aos seus deberes profesionais.

Terase especial coidado en que non se produzan conflitos de intereses no persoal empregado público relacionado cos procedementos de “contratación” e “concesión de axudas públicas”, en operacións financiadas por fondos do MRR.

- A. Contratación pública.
  - No suposto de que se identifique un risco de conflito de intereses se procederá a:

- Analizar os feitos coa persoa implicada para aclarar a situación.
  - Excluir á persoa en cuestión do procedemento de contratación.
  - No seu caso, cancelar o procedemento.
  - No caso de que efectivamente se teña producido un conflito de intereses, se aplicará a normativa legal en materia de sancións.
- B. Axudas públicas.
- Os empregados públicos que participen nos procesos de selección, concesión e control de axudas financiadas con fondos do MRR, se absterán de participar naqueles asuntos nos que teñan un interese persoal.
  - No caso de que efectivamente se produza un conflito de intereses, se aplicará a normativa legal en materia de sancións.

RESPONSABILIDADES RESPECTO DO CÓDIGO

Entender e cumprir os principios do presente Código Ético e de Conducta, é responsabilidade de todas as persoas que levan a cabo funcións de xestión, seguimento e/ou control de operacións financiadas con fondos do MRR.

No obstante, convén puntualizar e concretar algunhas responsabilidades específicas, segundo os diferentes perfís profesionais.

Todo o persoal

Ten a obriga de:

- Ler e cumprir o disposto no Código.
- Colaborar na súa difusión no entorno de traballo, a colaboradores, provedores, empresas de asistencia técnica, beneficiarios de axudas ou calquera outra persoa que interactúe co Concello.

As persoas responsables do servizo

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Ademais das anteriores, teñen a obriga de:

- Contribuír a solventar posibles dúbidas que se planteen respecto ao Código.
- Servir de exemplo no seu cumprimento.

Os órganos directivos

- Promover o coñecemento do Código por parte de todo o persoal, así como a obriga de fomentar a observancia do Código e de cumprir os seus preceptos.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

ANEXO V: BANDEIRAS VERMELLAS NA LOITA CONTRA A FRAUDE

As bandeiras vermellas son sinais de advertencia, pistas ou signos de posible fraude. A existencia dunha bandeira vermella non implica necesariamente a existencia de fraude, pero si indica que un área particular de actividade necesita atención adicional para descartar ou confirmar unha posible fraude.

Como exemplo destas bandeiras vermellas enuméranse a continuación as mais utilizadas, clasificadas por tipo de prácticas potencialmente fraudulentas.

Corrupción: subornos e comisións ilegais:

O indicador mais común de subornos e comisións ilegais é o trato favorable que un contratista recibe dun empregado contratista durante un certo período de tempo.

Outros indicadores de alerta:

- Existe unha estreita relación social entre un empregado contratante e un prestador ou prestadora de servizos;
- O patrimonio do traballador contratante aumenta inexplicablemente ou repentinamente;
- O empregado contratante ten un negocio externo encuberto;
- O contratista ten reputación no sector por pagar comisións ilegais;
- Prodúcese cambios indocumentados ou frecuentes nos contratos que aumentan o seu valor;
- O empregado contratante se nega a ascender a un posto non relacionado coa contratación pública;
- O traballador contratante non presenta ou presenta declaración de conflito de interese.

Regras que rexen o procedemento disposto a favor dun licitador:

- Presentación dunha sola oferta ou número anormalmente baixo de ofertas por licitación;
- Similitude extraordinaria entre as normas que rexen o procedemento e os produtos ou servicios do adxudicatario;
- Queixas de outros postores;
- Especificacións con prescricións máis restritivas o mais xerais que as aprobadas en procedementos anteriores similares;
- Pregos con cláusulas inusuais ou irrazonables;
- O poder adxudicador define un produto dunha marca específica en lugar dun produto xenérico.

Licitacións colusorias:

- A oferta ganadora é demasiado alta en comparación cos custos proxectados, as listas públicas de prezos, as obras ou servicios similares ou promedio da industria ou os prezos de referencia do mercado;
- Todos os postores ofrecen prezos altos de maneira continua;
- Os prezos das ofertas caen bruscamente cando participan novos postores no procedemento;
- Os ganadores se distribúen/rotan por rexión, tipo de traballo;
- O adxudicatario subcontrata aos perdedores;
- Patróns de oferta inusuais (p. ex., as ofertas teñen porcentaxes de desconto exactos, a oferta ganadora está xusto por debaixo do umbral de prezo aceptable, se ofrece exactamente dentro do orzamento do contrato, os prezos da oferta son demasiado

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

altos, demasiado cercanos, demasiado diferentes, os números son redondos, incompletos, etc.).

Conflicto de intereses:

- Favoritismo inexplicable ou inusual dun contratista ou vendedor en particular;
- Continua aceptación de prezos elevados e traballos de baixa calidade, etc.;
- Empregado a cargo da contratación non presenta declaración de conflito de interese ou o fai de maneira incompleta;
- Empregado a cargo da contratación declina a promoción a un posto no que xa non ten que ver con adquisicións;
- Contratar a un empregado que parece facer negocios pola súa conta;
- Socialización entre un empregado que contrata e un provedor de servicios ou produtos;
- Aumento inexplicable ou repentino na riqueza ou o nivel de vida do empregado que contrata.

Falsificación de documentos:

- a. No formato dos documentos:
  - Facturas sen logotipo da empresa;
  - Cifras suprimidas ou tachadas;
  - Importes manuscritos;
  - Sinaturas idénticas en documentos diferentes.
- b. No contido dos documentos:

- Datas, cantidades, notas, etc.
  - Inusuais;
  - Cálculos incorrectos;
  - Falta de elementos obrigatorios nunha factura;
  - Ausencia de números de serie nas facturas;
  - Descrición de bens e servicios de maneira vaga.
- c. Circunstancias inusuais:
- Número inusual de pagos a un beneficiario;
  - Demoras inusuais na entrega de información;
  - Os datos contidos nun documento difiren visualmente dun documento similar emitido polo mesmo organismo.
- d. Inconsistencia entre documentación/información dispoñible:
- Entre datas de factura e o seu número;
  - Facturas non rexistradas nas contas;
  - A actividade dunha entidade non se corresponde cos bens ou servicios facturados.

Manipulación das ofertas presentadas:

- Queixas dos denunciante;
- Falta de control e procedementos de licitación inadecuados;
- Indicacións de cambios nas ofertas despois da recepción;
- Ofertas excluídas por erros;

- Licitador capacitado descartado por razóns dubidasas;
- O procedemento non se declara deserto e se volve a convocar a pesar de recibir menos ofertas que o número mínimo esixido.

Fraccionamento do gasto:

- Se realicen dúas ou mais adquisicións con obxecto similar a un mesmo adxudicatario por debaixo dos límites permitidos para o uso de procedementos de adxudicación directa ou umbrais publicitarios ou que requiran procedementos con maiores garantías de competencia;
- Separación inxustificada de compras, por exemplo, contratos separados de man de obra e materiais, ambos por debaixo dos umbrais de licitación aberta;
- Compras secuenciais xusto por debaixo dos umbrais da obriga de publicidade das ofertas.

**PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE
PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE
NARÓN**

**ANEXO VI. RESULTADO DA
AUTOAVALIACIÓN E TÁBOA DE
RISCOS**

O Comité Antifraude do Concello de Narón, creado por Decreto da alcaldía de data 28 de xuño de 2022, na sesión extraordinaria celebrada o 29 de xuño de 2022, prestou aprobación á avaliación de riscos desta Corporación, dirixida inicialmente aos procesos clave da organización municipal no seu conxunto e aqueles que se consideran mais vulnerables, sen prexuízo da posibilidade de estendelos a outros nun futuro próximo, se os houbera. Non obstante e considerando que a maior parte dos fondos públicos – e particularmente os provintes do MRR - xestionaranse precisamente a través do recurso á actividade de fomento (a través de axudas e subvencións), e coa realización de inversións mediante a contratación de obras, subministrados ou servizos; os riscos determinados atinxen precisamente aos que poden darse nestes ámbitos, quedando fixados – sen carácter exhaustivo- os seguintes:

Ámbito	Risco
Contratación	Risco de incorrer en sesgos derivados de situacións de conflito de interese
Contratación	Risco de adjudicación directa por mal uso de adquisicións menores
Contratación	Risco de adjudicación directa por uso indebido da contratación exclusiva
Contratación	Risco de especificacións acordadas para favorecer a determinados licitadores
Contratación	Risco de manipulación de ofertas
Contratación	Risco de estender os contratos existentes para evitar a licitación
Contratación	Risco de non ser responsables por incumprimentos do contrato
Contratación	Risco de realizar pagos de prestacións facturadas que non cumpran coas condicións estipuladas no contrato
Contratación	Risco de non detectar alteracións no servizo contratado durante a execución
Contratación	Risco de recibir servizos deficientes ou de menor calidade que os ofrecidos polo adjudicatario
Contratación	Risco de determinación dun prezo non axustado ao mercado nos contratos de adjudicación directa
Contratación	Risco de violación do secreto das propostas ou alteración das ofertas con posterioridade a súa presentación
Contratación	Risco de información privilexiada a determinadas empresas sobre os contratos que se prevé realizar
Contratación	Risco de trato preferente aos licitadores mediante o establecemento de prescricións técnicas, criterios de solvencia ou criterios de adjudicación
Contratación	Risco de deseñar pregos imprecisos con marxes de discreción innecesarios
Contratación	Risco de consideración inadecuada dos criterios de solvencia
Contratación	Risco de consideración non axeitada de criterios subxectivos

Ámbito	Risco
Contratación	Risco de demanda de bens e servizos que non satisfagan unha necesidade real
Contratación	Risco de non detectar prácticas anticompetitivas ou colusarias
Subvencións	Risco de incorrer en sesgos derivados de situacións de conflito de interese
Subvencións	Risco de concesión de axudas excluindo ou modulando a aplicación de la normativa sobre subvenciones.
Subvencións	Riscos de ocultar información coa obriga de remitir á administración
Subvencións	Riscos de facturas falsas
Subvencións	Riscos de custos laborais falsos.
Subvencións	Custos laborais incorrectamente prorrateados ou duplicados en diferentes proxectos.
Subvencións	Gastos reclamados en traballos de calidade insuficiente.
Subvencións	Risco de dobre financiación.
Subvencións	Risco de aplicación dos fondos a fins distintos daqueles para os que foron outorgados

Unha vez identificados os posibles riscos, procedeuse a súa avaliación e cualificación, de acordo coa metodoloxía que se detalla a continuación. En xeral, a cuantificación do risco baseouse nunha combinación dunha estimación da “probabilidade” do risco (en que medida é probable que suceda) e o seu “impacto” (que consecuencias pode ter), reflectíndose nas seguintes táboas a avaliación utilizada:

Probabilidade de ocorrencia:

Valor	Probabilidade	Factores de graduación
9	Alto	Habitual
8		Todos os anos de forma moi recorrente
7		Cada ano de forma recorrente
6	Medio	Cada ano mais dunha vez
5		Frecuencia anual (unha vez ao ano)
4		Ocasional (menos dunha vez ao ano)
3	Baixo	Menos dunha vez cada dous anos
2		Remoto. Menos dunha vez cada tres anos
1		Case nunca

Severidade do impacto:

VALOR	GRAVIDADE	FACTORES DE CLASIFICACIÓN
9	Alto	Mal uso de cargas ou fondos públicos e tamén hai un beneficio particular. Evidencia de infraccións penais ou administrativas graves que causen dano reputacional á institución.
8		Incumprimento de obxectivos estratéxicos que afecten a imaxe institucional ou a prestación de servizos.
7		Uso irregular de cargos, fondos o medios públicos con dano patrimonial significativo.
6	Medio	Indicación de infraccións penais ou administrativas menos graves con impacto moderado na imaxe da institución.
5		Outras infraccións das normas administrativas.
4		Uso irregular no uso de medios públicos sen dano patrimonial significativo.
3	Baixo	Indicación de infraccións penais ou administrativas leves que causen danos menores á imaxe institucional reversibles no curto prazo.
2		Incumprimento dos obxectivos operativos.
1		Irregularidades administrativas que non impliquen incumprimento de normas ou dano á propiedade.

Medidas que reducen el risco:

Nivel de implementación dos controis existentes	Diminución do risco inicial
N1_Sen medidas: A medida non existe, alo menos ata onde existe o coñecemento	0
N2_Medidas parciais: A medida existe, pero non se implementa ou é ineficaz	1
N3_Medidas parciais: A medida existe, pero non é completamente efectiva	2
N4_Con medidas: A medida existe, e se considera efectiva	3

Resultado de risco:

Puntuación lograda	Grado de risco final
Igual ou menor a 3	Baixo
Maior que 3 e menor que 7	Moderado

Puntuación lograda	Grado de risco final
Igual ou maior a 7	Elevado

Probabilidade / Gravidade	Baixo	Medio	Alto
Alto	Moderado	Elevado	Elevado
Medio	Baixo	Moderado	Elevado
Baixo	Baixo	Baixo	Moderado

Trasladada esta metodoloxía aos riscos anteriormente expostos, a continuación reflíctese a gradación dos mesmos no ámbito do Concello de Narón.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTRATACIÓN	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de incorrer en sesgos derivados de situacións de conflito de interese	6	6	6	4	Moderado	Declaración de ausencia de conflitos de interese en todos os membros das mesas de contratación. Regulación nas bases do procedemento en caso de detección de conflito de intereses. Contratos abertos menores con publicidade- Instrución Negociado de Contratación. Sistema de alertas que reporta a concentración de contratos en provedores
Risco de adxudicación directa por mal uso de adquisicións menores	8	7	7.5	5.5	Moderado	Verificación por Intervención de sinais de fraccionamento. Establecemento de bandeiras vermellas cando o contrato menor supera os 5 contratos durante o mesmo ano co mesmo provedor. Revisión periódica de concentración de contratos en provedores.
Risco de adxudicación directa por uso indebido da contratación exclusiva	5	7	6	3	Baixo	Informe do centro de xestión sobre a exclusividade. Declaración xurada do licitador na que conste a devandita exclusividade.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTRATACIÓN	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de especificacións acordadas para favorecer a determinados licitadores	6	7	6.5	5.5	Moderado	Verificación de especificacións pola Intervención, ou no seu caso por entidades independentes.
Risco de manipulación de ofertas	1	6	3.5	0.5	Baixo	Uso xeneralizado da ferramenta VORTAL e sistemas de encriptación de ofertas. Aprobación prevista nos pregos da posibilidade de prórroga dos contratos. Revisión pola Secretaría Xeral e pola Intervención.
Risco de estender os contratos existentes para evitar a licitación	9	7	8	8	Elevado	Aprobación por instancia superior ao proponente.
Risco de non ser responsable por incumprimentos de contrato	7	8	7.5	5.5	Moderado	Previsión nos pregos de cláusulas que permitan a aplicación de sancións automáticas en caso de incumprimento.
Risco de realizar pagos de prestacións facturadas que non cumpran coas condicións estipuladas no contrato	4	7	5.5	2.5	Baixo	Velar pola axeitada segregación de funcións para que o responsable de pago das facturas non sexa o mesmo que da cumprimento ás condicións estipuladas no contrato.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTRATACIÓN	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de non detectar alteracións no servizo contratado durante a execución	7	5	6	5	Moderado	Designar un responsable do contrato que reúna garantías de independencia co contratista e coa cualificación técnica adecuada para exercer a debida supervisión do contrato. Serán preferentemente empregados públicos do propio Concello de Narón con coñecementos especializados na materia.
Risco de recibir servizos deficientes ou de menor calidade que os ofrecidos polo adxudicatario	8	5	6.5	4.5	Moderado	Facer constar no expediente, mediante informe técnico ou no propio recibo, declaración expresa sobre o cumprimento daquelas características do servizo que se contemplaron na adxudicación do contrato (melloras, condicións especiais de execución, por exemplo).
Risco de determinación dun prezo non axustado ao mercado nos contratos de adxudicación directa	8	4	6	6	Moderado	Especificar nos pregos aqueles parámetros obxectivos en base aos cales se considera que a proposta non pode cumprirse.
Risco de violación do secreto das propostas ou alteración das ofertas con posterioridade a súa presentación	1	9	5	2	Baixo	Uso de licitacións electrónicas.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTRATACIÓN	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de información privilexiada a determinadas empresas sobre os contratos que se prevé realizar	4	8	6	3	Baixo	Publicación no perfil do contratante da planificación de contratación que o Concello de Narón ten previsto realizar ao longo do ano.
Risco de trato de favor a determinado(s) licitador(es) ao establecer as prescricións técnicas, criterios de solvencia ou criterios de adxudicación	6	7	6.5	5.5	Moderado	Verificación de especificacións pola intervención, ou no seu caso por unha entidade independente.
Risco de deseñar Pregos imprecisos, con marxes de discreción innecesarios	7	4	5.5	3.5	Moderado	Controis da Secretaría Xeral e da Intervención. Remisión a manuais de procedemento de contratación coas medidas do catálogo de Riscos.
Risco de consideración inadecuada dos criterios de solvencia	5	5	5	2	Baixo	Controis da Secretaría Xeral e da Intervención. Remisión a manuais de procedemento de contratación coas medidas do catálogo de Riscos.
Risco de avaliación inadecuada de criterios subxectivos	1	7	6	4	Moderado	Eliminación / Redución de criterios subxectivos. Remisión a manuais de procedemento de contratación coas medidas do catálogo de Riscos.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

CONTRATACIÓN	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de demanda de bens e servicios que non satisfagan unha necesidade real	5	8	6.5	6.5	Moderado	Remisión a manuais de procedemento de contratación coas medidas do catálogo de Riscos.
Risco de non detectar prácticas anticompetitivas ou colusorias	6	7	6.5	5.5	Moderado	Requirimento de traslado do expediente á Comisión da Competencia cando a Mesa de Contratación estime que existen indicios fundados de colusión.
SUBVENCIÓNS	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Risco de incorrer en sesgos derivados de situacións de conflito de interese	6	6	6	4	Moderado	Declaración de ausencia de conflitos de interese en todos os membros das comisións avaliadoras. Regulación nas bases do procedemento en caso de detección de conflito de intereses.
Risco de concesión de axudas excluindo ou modulando a aplicación da normativa sobre subvencións	1	9	5	3	Baixo	Compromiso de sometemento á normativa de concesión. Revisión de bases pola Secretaría General e pola Intervención. Uso de modelos harmonizados.
Riscos de ocultar información coa obriga de remitir á administración	6	6	6	5	Moderado	Verificación cruzada de documentos de respaldo de diferentes fontes. Verificación de información de BD de organismos públicos e rexistros mercantís.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

SUBVENCIONS	Probabilidade	Gravidade	RI	RF	Resultado	Medidas que reducen o risco
Riscos de facturas falsas	1	7	4	2	Baixo	Verificación cruzada de BD. Inspección no lugar. Comprobacións de documentos electrónicos.
Riscos de costes laborais falsos	1	7	4	4	Moderado	Comparación de facturas con contratos e nómina e tempo de traballo. Fixación dun límite ao importe dos custos de persoal subvencionados.
Costos laborais incorrectamente prorrateados ou duplicados en diferentes proxectos	4	7	5.5	5.5	Moderado	Verificar proxectos e datos de referencia cruzada de diferentes proxectos.
Gastos reclamados en traballos de calidade insuficiente	4	7	5.5	5.5	Moderado	Solicitud de probas adicionais.
Risco de dobre financiación	1	4	2.5	2.5	Baixo	Comprobacións cruzadas de bases de datos.
Risco de aplicación dos fondos a fins distintos daqueles para os que foron outorgados	1	4	2.5	2.5	Baixo	Controis sobre o terreo.

PLAN DE MEDIDAS ANTIFRAUDE E DE PREVENCIÓN DE RISCOS DO CONCELLO DE NARÓN

Cualificación de Risco inicial (RI): cualificación de Risco sen considerar as medidas de control existentes

Cualificación Final de Risco (RF): Cualificación do Risco unha vez avaliadas as medidas de control existentes